

Bijlagen

In de bijlagen bij deze brief is aanvullende informatie opgenomen over de verbonden partijen die in de commissie Financiën en Veiligheid aan de orde komen. Het gaat om de volgende informatie:

- Bijlage 1 Indeling en bijsluiters van alle verbonden partijen
- Bijlage 2 Gemeenschappelijke Regeling ARCG
  - Algemene informatie ARCG;
  - Jaarrekening 2016 ARCG;
- Bijlage 3 Gemeenschappelijke Regeling OV-Bureau
  - Algemene informatie OV-Bureau
  - Jaarrekening 2016;
  - Notitie risicomanagement en weerstandsvermogen 2016 – 2019.
- Bijlage 4 Thermiek BV
  - Algemene informatie Thermiek BV;
  - Jaarrekening 2016.

Bijlage 1 Indeling en bijsluiters van de verbonden partijen

Lijst verbonden partijen

Gemeenschappelijke Regelingen
Gemeenschappelijke regeling Groninger Archieven te Groningen
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen te Groningen
Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Regio Centraal Groningen (ARCG) te Groningen
Gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde te Haren
Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenpark Rengers te Groningen
Gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam 'Eems Dollard Regio' te Leer (Bondsrepubliek Duitsland)
Gemeenschappelijke regeling OV-bureau Groningen Drenthe te Assen
Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen te Veendam
Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling Beschermd Wonen te Groningen

NV's, BV's en CV's
NV Waterbedrijf Groningen te Groningen
Martiniplaza BV te Groningen
Enexis Holding NV (netwerkbedrijf), Attero Holding NV (voorheen Essent Milieu) en Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (EPZ Borssele)
NV Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag
Thermiek BV te Groningen
NV Groningen Airport Eelde te Eelde
Euroborg NV te Groningen
Community Network Noord-Nederland BV te Groningen
WarmteStad BV te Groningen
GEMM CV en GEMM BV (Grond Exploitatie Maatschappij Meerstad) te Groningen
NV Groninger Monumentenfonds te Groningen

Stichtingen met daarin een financieel belang
Stichting SIG te Groningen
Stichting Ondernemerstrefpunt te Groningen
Stichting WeerWerk Groningen te Groningen
Sociaal Fonds Groningen

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regeling Groninger Archieven	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	De doelstelling is in gezamenlijkheid de belangen behartigen van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de gemeente Groningen betreffende de archiefbescheiden, collecties, individuele documenten, schilderijen en dergelijke die berusten in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Groningen en in de gemeentelijke archiefbewaarplaats. Het openbaar belang is dat de wettelijke taken met betrekking tot de Archiefwet, alsmede de dienstverlening op het gebied van historische informatie over Stad en Lande op orde zijn.
Relatie met programma	6. Cultuur
Deelnemende partijen	Gemeente Groningen en het Rijk (minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap)
Bestuurlijk belang	Burgemeester den Oudsten is voorzitter van het algemeen en dagelijks bestuur van de Groninger Archieven. Daarnaast vertegenwoordigt wethouder De Rook de gemeente in het dagelijks bestuur.
Financieel belang	Financieel belang: de bijdrage in 2017 bedroeg 2,09 miljoen euro.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 is 876 duizend euro en op 31 december 1,088 miljoen euro. Het begroot vreemd vermogen op 1 januari 2018 is 762 duizend euro en op 31 december 679 duizend euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 212 duizend euro.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	De functie van de archieven verschuift naar een brede publieksinstelling met als doel om de geschiedenis van stad en provincie onder de aandacht te brengen. Hiermee wordt de verbinding gelegd tussen het onderzoek dat in de archieven wordt gedaan en de groeiende belangstelling in regionale geschiedenis. Digitalisering blijft de komende jaren de rode draad voor de Groninger Archieven. Het accent wordt gelegd op de groei van digitale toegankelijkheid en digitale dienstverlening. Tot 1 januari 2021 wordt toegewerkt naar een te raadplegen collectie onderverdeeld in een fysiek en digitaal deel, met voor beide een eigen depot en eigen publieks-toegankelijkheid. De gemeente is nauw betrokken bij de ontwikkelingen rondom het e-depot, dat er uiteindelijk toe moet leiden dat de burger thuis zijn informatie kan vinden.
Beleidsrisico	De Groninger Archieven zijn voor de opbrengsten voor het grootste deel afhankelijk van de bijdragen van de gemeente en het Rijk. Eventuele bezuinigingen van deze partijen kan invloed hebben op de opbrengsten en het realiseren van de beleidsdoelen.

Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg Groningen	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het belang waarvoor de Regeling is getroffen is om door een doelmatige organisatie en coördinatie via intergemeentelijke samenwerking uitvoering te geven aan de behartiging van de volgende belangen: <ul style="list-style-type: none"> • Bescherming en bevordering van de gezondheid van de bevolking; • Rampenbestrijding en crisisbeheersing; • (Doen) organiseren van zorg aan de bevolking.
Relatie met programma	4. Welzijn, gezondheid, zorg
Deelnemende partijen	De 23 Groninger gemeenten
Bestuurlijk belang	Wethouder Gijsbertsen is voorzitter van het Dagelijks Bestuur en

	vertegenwoordigt de gemeente in het Algemeen Bestuur, dat gevormd wordt door de 23 portefeuillehouders Gezondheid van de Groninger gemeenten.
Financieel belang	Het financieel belang bestaat uit een aantal onderdelen. Ten eerste worden de taken voor de uitvoering van de publieke gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg uitgevoerd door GGD Groningen, onderdeel van de gemeente Groningen zelf. Ook de taken voor de RIGG en een deel van het jeugdhulpdomein (de 'Toegang') worden door personeel van de gemeente Groningen uitgevoerd. Daarnaast worden er middelen in de vorm van een gemeentelijke bijdrage verstrekt van bijna 5,2 miljoen euro en een lening voor de financiering van een Mobiele Röntgen Unit ad 1 miljoen euro. Jaarlijks wordt hierop 100 duizend euro afgelost. Per 31 december 2018 staat van deze lening naar verwachting nog 0,5 miljoen euro open.
Vermogen	Het begroot eigen vermogen op 1 januari 2018 is ruim 2,5 miljoen euro en op 31 december eveneens ruim 2,5 miljoen euro. Het begroot vreemd vermogen op 1 januari 2018 is ruim 21,7 miljoen euro en op 31 december ruim 21,6 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt nihil.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	Het openbaar belang betreft de bescherming en bevordering van de gezondheid van de bevolking, de rampenbestrijding en crisisbeheersing en het (doen) organiseren van zorg aan de bevolking. Op dit moment vindt een discussie plaats over de publieke gezondheid in de regio Groningen. Daarin wordt een aantal scenario's geschetst die meer of minder gevolgen hebben voor de gemeenschappelijke regeling PG&Z. Aangezien er nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden, zijn er nu nog geen verdere uitspraken te doen over de te verwachten risico's.
Beleidsrisico	Geen.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Groningen

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	De Veiligheidsregio Groningen stelt zich ten doel om uitvoering te geven aan de behartiging van de volgende belangen: brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, bevolkingszorg en melding, alarmering en coördinatie ambulancezorg en brandweer.
Relatie met programma	10. Veiligheid (deelprogramma Fysieke veiligheid, beleidsveld Veiligheidsregio)
Deelnemende partijen	De 23 Groninger gemeenten
Bestuurlijk belang	Burgemeester den Oudsten treedt op als voorzitter van de Veiligheidsregio in het Dagelijks Bestuur. Daarnaast vertegenwoordigt hij de gemeente in het Algemeen Bestuur dat gevormd wordt door de burgemeesters van de 23 Groninger gemeenten.
Financieel belang	Financieel belang: aansprakelijkheid indien de Veiligheidsregio Groningen niet aan haar verplichtingen kan voldoen. De geraamde gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio bedroeg in 2017 15,6 miljoen euro. De bijdragen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing, de GHOR en de Gemeentelijke Kolom Groningen zijn bepaald aan de hand van het aantal inwoners van de gemeente. Voor de bijdrage voor brandweezorg wordt een verdeelsleutel gebruikt die deels is gebaseerd op de (oude) bijdrage in 2014 en deels gebaseerd is op het fictief aandeel brandweezorg in het

	gemeentefonds. Met ingang van 2018 wordt alleen de verdeelsleutel gebruikt die is gebaseerd op het fictieve aandeel brandweezorg in het gemeentefonds.
Vermogen	Het verwachte eigen vermogen op 1 januari 2018 is 4,8 miljoen euro en op 31 december 2,8 miljoen euro. Het verwachte vreemd vermogen op 1 januari 2018 is 30,4 miljoen euro en op 31 december 33,7 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt nul euro.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	De Veiligheidsregio Groningen behartigt de volgende belangen: Brandweezorg (inclusief melding en alarmering meldkamer Noord-Nederland), geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing en bevolkingszorg. De Veiligheidsregio doet dit voor de 23 gemeenten in de provincie Groningen.
Beleidsrisico	Geen.

Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Regio Centraal Groningen (ARCG)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft het op milieu-hygiënisch verantwoorde wijze verwerken van (afval)stoffen afkomstig uit de gemeenten in de regio, het bevorderen van overheidsinvloed op de sturing van afvalstoffen en het ketenbeheer en mogelijke andere milieu- en reinigingstaken.
Relatie met programma	9. Onderhoud en beheer openbare ruimte.
Deelnemende partijen	Gemeenten Bedum, Grootegast, Haren, Leek, Marum, Ten Boer, Zuidhorn en Groningen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Groningen is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur en in het Dagelijks bestuur door wethouder Van Keulen.
Financieel belang	De kosten van de ARCG worden gedragen door de 8 deelnemende gemeenten.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 is 1,019 miljoen euro en op 31 december 1,019 miljoen euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2018 is 5,2 miljoen euro en op 31 december 5,2 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 0 euro.
Financiële risico's	In 2016 heeft er een inventarisatie van de risico's plaatsgevonden. Geconcludeerd is dat het risicoprofiel tussen 150 duizend euro en 400 duizend euro ligt. De reservepositie is van voldoende omvang om onverwachte tegenvallers te kunnen opvangen.
Relevante beleidsinformatie	Door participatie in de gemeenschappelijke regeling ARCG willen we regie hebben op het op milieu-hygiënisch verantwoorde wijze verwerken van (afval)stoffen afkomstig uit de stad én de gemeenten in de regio.
Beleidsrisico	In 2016 is er een risicoanalyse gemaakt. Op basis daarvan zijn de hiervoor beschikbare reserves naar beneden bijgesteld.

Gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Haren
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft de behartiging van de belangen van recreatie, natuurbescherming en landschapsverzorging van het Paterswoldsemeer, het Hoornsemeer, de Hoornseplas en de omliggende recreatie- en natuurgebieden.
Relatie met programma	9. Onderhoud en Beheer openbare ruimte
Deelnemende partijen	De gemeente Groningen participeert samen met de gemeenten Haren en

	Tynaarlo in deze gemeenschappelijke regeling.
Bestuurlijk belang	AB bestaat uit 10 leden, waarvan 3 uit de respectievelijke colleges (Van Keulen), en 7 raadsleden. DB bestaat uit 3 leden, gekozen uit AB, op voordracht van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	De gemeente Groningen draagt 69,8 % (438 duizend euro) bij in het nadelig saldo. De gemeenten Haren en Tynaarlo dragen respectievelijk 14,5% en 15,7% bij in het nadelig saldo.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 is 694 duizend euro en op 31 december 646 duizend euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2018 was 1,266 miljoen euro en op 31 december 1,177 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 0 euro.
Financiële risico's	Niet begrote incidentele tegenvallers worden gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve. Indien de uitgaaf van structurele aard is zal hiervoor een hogere bijdrage van de deelnemende gemeenten worden gevraagd.
Relevante beleidsinformatie	Met de Gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde behartigen we de belangen van recreatie, landschapsverzorging en natuurbescherming in het gebied. Dit doen we samen met de gemeenten Haren en Tynaarlo.
Beleidsrisico	Geen.

Gemeenschappelijke regeling Bedrijvenpark Rengers

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (opgericht in 1994)
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	De GR Rengers is in 1994 samen met de gemeenten Slochteren en Hoogezand-Sappemeer opgericht met als doel het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid rond het stedelijk knooppunt Groningen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardige en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijvenpark Rengers (gelegen bij Hoogezand).
Relatie met programma	2. Economie en werkgelegenheid
Deelnemende partijen	De gemeenten Groningen, Hoogezand-Sappemeer en Slochteren
Bestuurlijk belang	De gemeente Groningen is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur en in het Dagelijks Bestuur door wethouder Van Keulen.
Financieel belang	De gemeente Groningen is voor 1/3 deel risicodragend. De gemeenten Slochteren en Hoogezand-Sappemeer zijn ieder voor 1/3 deel risicodragend.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 is nul euro en op 31 december nul euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2018 is 3,346 miljoen euro en op 31 december 3 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 349 duizend euro voordelig.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	De GR Rengers is in 1994 samen met de gemeenten Slochteren en Hoogezand-Sappemeer opgericht met als doel het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid rond het stedelijk knooppunt Groningen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardige en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijvenpark Rengers (gelegen bij Hoogezand). Het eigen vermogen op 1 januari is geraamd op nul euro. Het eigen vermogen op 31 december is geraamd op nul euro. Op 1 januari 2018 wordt de samenwerkingsverband beëindigd.
Beleidsrisico	Geen.

Gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam 'Eems Dollard Regio'	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, Openbaar Lichaam.
Vestigingsplaats	Leer (Duitsland)
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang is gediend bij de doelstelling gericht op het realiseren en bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking, op zowel regionaal als plaatselijk niveau, in de noordelijke grensstreek van Nederland en Duitsland.
Relatie met programma	2. Economie en Werkgelegenheid.
Deelnemende partijen	Duitse en Nederlandse gemeenten, alsmede andere regionale overheden, Kamers van Koophandel in de Eems Dollard Regio.
Bestuurlijk belang	De Gemeente heeft, net als ieder lid, recht op 2 vertegenwoordigers in het algemeen bestuur (de EDR-Raad). Wethouder van Keulen zit in het algemeen bestuur, de 2 ^e plek wordt op dit moment niet vervuld.
Financieel belang	Financieel belang: de gemeente Groningen betaalt jaarlijks een bijdrage op basis van haar inwonertal. In 2017 was dat 17.533 euro.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2017 was 48,9 duizend euro. Het vreemd op 1 januari 2017 was 275 duizend euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2017 bedraagt 25,8 duizend euro.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	De Eems Dollard Regio (EDR) is een openbaar lichaam voor Grensoverschrijdende Samenwerking. Wij zijn lid van de EDR net als één van de ongeveer 100 andere voornamelijk gemeentelijke leden uit Noord-Nederland en Nedersachsen die lid zijn. De EDR heeft als voornaamste taak om grensoverschrijdende projecten te stimuleren en Europese subsidies in dat verband te verstrekken.
Beleidsrisico	Geen.

Gemeenschappelijke regeling OV-bureau Groningen Drenthe	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Assen
Doelstelling en openbaar belang	<p>Het openbaar belang van het OV-bureau is het vormgeven van het openbaar vervoer en het aansturen van de vervoerders in het openbaar vervoer. Op basis van de kaderstellingen van de provincies Groningen en Drenthe en de gemeente Groningen heeft het OV-bureau de volgende doelstellingen voor het openbaar (bus-) vervoer geformuleerd, waar vanuit zij ook in 2018 haar werkzaamheden wil verrichten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bijdragen aan het behouden en uitbouwen van de bereikbaarheid van steden, instellingen en voorzieningen; • bijdragen aan de ontsluiting van landelijk gebied, door het in de Omgevingsvisies vast te leggen basisnet OV-bus aan te bieden en voorts aanvullend OV aan te bieden, afgestemd op de aanwezige vervoervraag, op het daadwerkelijk gebruik van de verschillende vervoermodaliteiten en op andere vormen van collectief personenvervoer, zoals in te kopen via het project Publiek Vervoer 2018; • daar waar voldoende groeipotentie is streven naar reizigersgroei in het OV en daarmee samenhangende groei van de reizigersinkomsten. Daartoe werken aan doorlopende productverbetering, consistent concessiebeheer en gerichte marketing en promotie. Hiermee worden steeds meer OV-reizigers steeds beter bediend en wordt bijgedragen aan verduurzaming in de zin van verruilen van automobiliteit voor OV-mobiliteit; • bijdragen aan verduurzaming van het OV-aanbod zelf (materieel algemeen, elektrificatie Q-link-netwerk, doorstromingsmaatregelen, rijstijl-aanpassingen etc.), mede ook in het kader van het Convenant Zero Emissie Busvervoer dat de gezamenlijke provincies in IPO-verband

	<p>hebben ondertekend;</p> <ul style="list-style-type: none"> actief meewerken aan de ontwikkeling van (de OV-component van) Publiek Vervoer, waarin gemeenten, provincies en OV-bureau samen werken aan kwalitatief hoogwaardige en efficiënte mobiliteitsoplossingen voor alle reizigers, ook degenen met een 'gemeentelijke indicatie'. Dit vraagt een in alle opzichten goed toegankelijk openbaar busvervoer, voortdurende aandacht voor overige maatschappelijke vraagstukken met een mobiliteitscomponent waarmee gemeenten, provincies en andere gebiedsinstellingen zich geconfronteerd zien. In samenspraak meezoeken naar oplossingen voor deze vraagstukken en de rol die het openbaar vervoer – al dan niet als onderdeel van meeromvattende 'vervoerketens' – hierbij kan spelen.
Relatie met programma	7. Verkeer
Deelnemende partijen	Het OV-bureau is een initiatief van de provincies Groningen en Drenthe en de gemeente Groningen.
Bestuurlijk belang	Wethouder De Rook is lid van het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit 9 leden, drie uit ieder betrokken overheidsorgaan. De Gemeente Groningen wordt hierin vertegenwoordigd door de wethouders De Rook, Van der Schaaf en Van Keulen.
Financieel belang	De gemeente is als deelnemer voor 21% risicodragend in het OV-bureau. De provincies Groningen en Drenthe zijn dit voor respectievelijk 44% en 35%. De gemeente Groningen draagt geen jaarlijkse deelnemersbijdrage af aan het OV-bureau voor de uitvoering van het OV. Wel draagt de gemeente bij aan de exploitatiekosten van het OV-Bureau als organisatie.
Vermogen	Het OV-Bureau heeft geen eigen vermogen, maar heeft wel de beschikking over een positieve weerstandcapaciteit. Dit zijn de vooruit-ontvangen DUVV (Decentralisatie uitkering Verkeer en Vervoer) bijdragen. Deze weerstandscapaciteit bedraagt naar verwachting op 1 januari 2018 16,238 miljoen euro en op 31 december 2018 14,794 miljoen euro. Het OV-Bureau heeft een langlopende lening van 1 miljoen euro (ontvangen waarborgsom).
Financieel resultaat	Verwacht financieel negatief resultaat 2018 bedraagt 1,444 miljoen euro.
Financiële risico's	Het gevoerde beleid past binnen de financiële uitgangspunten die het OV-bureau hanteert. Deze uitgangspunten zijn vervat in de 'Notitie risicomanagement en weerstandsvermogen'. Voor de begrotingsopstelling zijn de belangrijkste bepalingen dat het OV-bureau 'conservatief' begroot en er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van minimaal 4,1 miljoen euro. Zakt het weerstandsvermogen daaronder dan dienen -zo nodig per omgaande- aanvullende ombuigingsmaatregelen te worden getroffen.
Relevante beleidsinformatie	Het openbaar belang van het OV-bureau is het vormgeven van het openbaar vervoer en het aansturen van de vervoerders in het openbaar vervoer. Wij nemen samen met de provincies Groningen en Drenthe deel aan het OV-bureau.
Beleidsrisico	Er zijn geen specifieke risico's.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Veendam
Doelstelling en openbaar belang	De Omgevingsdienst Groningen is ingesteld om vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken op het gebied van het omgevingsdomein voor de deelnemers te gaan uitvoeren, waarmee de deelnemers de kwaliteit van de uitvoering van deze taken willen verbeteren.
Relatie met programma	2. Economie en werkgelegenheid 9. Onderhoud en beheer openbare ruimte
Deelnemende partijen	De provincie Groningen en de 23 Groninger gemeenten
Bestuurlijk belang	Wethouder van Keulen is lid van het Dagelijks Bestuur. Daarnaast vertegenwoordigt hij de gemeente in het Algemeen Bestuur dat bestaat uit

	24 leden. Alle colleges van de 23 Groninger gemeenten en de provincie Groningen zijn vertegenwoordigd met één lid in het Algemeen Bestuur. Gedeputeerde Brouns is voorzitter van het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	De deelnemersbijdrage in 2018 gezamenlijk met de gemeente Ten Boer bedraagt 831 duizend euro.
Vermogen	Het verwachte eigen vermogen op 1 januari 2018 is 1,8 miljoen euro en op 31 december 0,6 miljoen euro. Het verwachte vreemd vermogen op 1 januari 2018 is 4,4 miljoen euro en op 31 december 4,6 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 0 euro.
Financiële risico's	Tegenvallers worden betaald uit de algemene reserve. Als tegenvallers hoger uitvallen dan de beschikbare algemene reserve, dan moet de deelnemersbijdrage worden verhoogd om de tegenvaller te financieren.
Relevante beleidsinformatie	De Omgevingsdienst Groningen is een uitvoeringsorganisatie op het gebied van de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van én voor de provincie en alle gemeenten in de provincie Groningen sinds november 2013. De eerste drie jaren heeft de aangeleverde formatie door de deelnemers de basis gevormd voor de begroting (zogeheten inputfinanciering). In het bedrijfsplan van de Omgevingsdienst is vastgelegd dat na uiterlijk 3 jaar met prijzen per afgenomen product of dienst wordt gewerkt. Dit is niet haalbaar gebleken. Met ingang van het begrotingsjaar 2019 wordt deze zogeheten kostprijsystematiek gehanteerd.
Beleidsrisico	De bijdragen worden jaarlijks door de deelnemers toegezegd. De deelnemers zijn gezamenlijk als eigenaren van de GR Omgevingsdienst verantwoordelijk voor de begroting

Gemeenschappelijke regeling Centrumregeling Beschermd Wonen	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling, centrumgemeente
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	<p>Het doel van de Centrumregeling Beschermd Wonen is de taken en bevoegdheden van de regiogemeenten in het kader van de Wmo 2015 op het gebied van beschermd wonen, de inloop GGZ en de begeleiding maatschappelijke opvang en vrouwenopvang door mandaat en volmacht op te dragen aan de centrumgemeente Groningen. Hierdoor wordt beoogd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het behalen van schaalvoordelen; • Het stimuleren van de samenwerking tussen de deelnemers; • De beheersing van middelen en eventuele besparingen of aanvullende kosten; • De verevening van de risico's.
Relatie met programma	4. Welzijn, gezondheid, zorg, jeugd
Deelnemende partijen	Appingedam, Bedum, Bellingwedde, De Marne, Delfzijl, Eemsum, Groningen, Grootegast, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Loppersum, Marum, Menterwolde, Oldambt, Pekela, Slochteren, Stadskanaal, Ten Boer, Veendam, Vlagtwedde, Winsum en Zuidhorn.
Bestuurlijk belang	De centrumgemeenteregeling die in 2015 voor de duur van één jaar (2015) was aangegaan, is omgezet in een regeling met ingang van 2017 voor onbepaalde tijd en uit te breiden met opvang (voorheen maatschappelijke opvang en vrouwenopvang) en bovenregionale inloop ggz. Het betreft een lichte GR, zonder eigen bestuur en zonder een eigen uitvoeringsorganisatie. De portefeuillehouder is wethouder Schroor.
Financieel Belang	Financieel belang: De gemeente Groningen ontvangt als centrumgemeente gelden (geoordeelde middelen voor Beschermd wonen en Opvang) als onderdeel van de Integratie Uitkering Sociaal Domein. Het budget is niet onderverdeeld naar de deelnemende

	gemeenten.
Vermogen	De centrumregeling heeft geen eigen en vreemd vermogen.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 7,8 miljoen euro (regio).
Financiële risico's	Een financieel risico kan ontstaan doordat de gemeente Groningen een geprognosticeerd resultaat Beschermd Wonen meerjarig inzet ter dekking van de meerkosten overige zorgkosten.
Relevante beleidsinformatie	Middels deze samenwerkingsovereenkomst is de gemeente Groningen gemandateerd taken uit te voeren op het terrein van Beschermd wonen en opvang namens de overige 22 gemeenten in de provincie Groningen.
Beleidsrisico	Geen.

Gemeenschappelijke regeling Noordelijk Belastingkantoor	
Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	<p>Het Noordelijk Belastingkantoor wil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hét kantoor in het noorden van Nederland zijn voor de uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en gemeentelijke belastingen; • Dankzij de bundeling van kennis lokale overheden vernieuwend en efficiënt ondersteunen bij de uitvoering van belastingtaken, nu en in de toekomst; • Klantgericht en wendbaar zijn, respectvol omgaan met klanten en staan voor kwaliteit; • De werkzaamheden uitvoeren tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten; • Een groeiende groep overheden ondersteunen bij de uitvoering van belastingtaken;
Relatie met programma	11. Stadhuis en Stadjer
Deelnemende partijen	De vier deelnemers zijn de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's en Wetterskip Fryslân en de gemeente Groningen.
Bestuurlijk belang	Wethouder Schroor is lid van het bestuur. Het bestuur bestaat uit vier leden, één uit iedere deelnemer. De raad wordt op vaste momenten (p&ccyclus) en op incidentele basis geïnformeerd en betrokken.
Financieel belang	De begrote deelnemersbijdrage voor Groningen bedraagt voor 2018 4,9 miljoen euro (inclusief compensabele btw) (42%). Dit bedrag is gebaseerd op de begroting 2018. Het aandeel van de waterschappen Noorderzijlvest, Hunze en Aa's en Wetterskip Fryslân bedraagt in totaal 58%.
Vermogen	De concept begroting is op 3 juli vastgesteld door het Bestuur en wordt naar verwachting in oktober 2017 vastgesteld na zienswijze van de deelnemers. Het eigen vermogen is nul euro en het vreemd vermogen bedraagt 1,2 miljoen euro. Dit betreft een lening om de investeringen te financieren.
Financieel resultaat	Niet van toepassing. Het begrote resultaat is 0. Het jaarlijkse resultaat wordt bij de jaarrekening afgerekend met deelnemers.
Financiële risico's	<p>In de begroting van het NBK is een aantal onzekerheden en risico's benoemd :</p> <ul style="list-style-type: none"> • de wijze waarop de voor Groningen compensabele btw is berekend; • de wijze waarop met btw en (eventueel) Vpb moet worden omgegaan bij de DVO met de DALT gemeenten, mede omdat Groningen er als partij tussen zit; • de wijze waarop de kostenverdeelsleutel ingericht moet zijn, om te

	<p>borgen dat het Noordelijk Belastingkantoor geen btw (of Vpb) over haar prestaties richting de deelnemers hoeft te betalen.</p> <p>De risico's zijn betrokken in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen van de gemeente Groningen. Reden is dat het NBK geen algemene reserve heeft "naast een post onvoorzien".</p>
Relevante beleidsinformatie	Het Noordelijk Belastingkantoor voert vanaf 2018 voor de gemeente en de drie noordelijke waterschappen de belastingtaken uit tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Dit gebeurt door de combinatie van de belastingaanslagen op één aanslagbiljet zodat heffing- en invorderingsactiviteiten slechts één keer plaats hoeven te vinden.
Beleidsrisico	Risico's zijn de wijze waarop de voor Groningen compensabele btw is berekend, de wijze waarop met btw en (eventueel) Vpb moet worden omgegaan bij de DVO met de DALT en de wijze waarop de kostenverdeelsleutel ingericht moet zijn, om te borgen dat het Noordelijk Belastingkantoor geen btw (of Vpb) over haar prestaties richting de deelnemers hoeft te betalen.

Vennootschappen en Coöperaties

NV Waterbedrijf Groningen	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft de levering van drinkwater aan ruim 280.000 woningen en bedrijven in de provincie Groningen en Tynaarlo (Drenthe).
Relatie met programma	2.Economie en Werkgelegenheid
Deelnemende partijen	De deelnemende partijen in het Waterbedrijf Groningen zijn de provincie Groningen en de gemeenten in het verzorgingsgebied.
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigd door wethouder Van Keulen.
Financieel belang	<p>Het financieel belang: de gemeente Groningen heeft 80 aandelen van nominaal 500 euro. Dit is totaal 40 duizend euro. Het totaal gestort kapitaal bedraagt 138 duizend euro. In de statuten is bepaald dat het recht om aandelen te verwerven is gebaseerd op het aantal inwoners: 1 aandeel per 2.500 inwoners.</p> <p>De aandelen van de gemeente Groningen zijn op de balans onder de financiële vaste activa gewaardeerd voor 2,5 miljoen euro.</p>
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2017 is 71,364 miljoen euro en op 31 december 2017 73.972 miljoen euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2017 is 42.500 miljoen euro en op 31 december 2017 is 60.000 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat 2017 is 2.608 miljoen euro.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	De missie van Waterbedrijf Groningen is om als maatschappelijke onderneming de waterbelangen in de regio duurzaam veilig te stellen. Waterbedrijf Groningen is niet alleen een leverancier van verschillende soorten water, maar levert ook een bijdrage aan zaken als volksgezondheid, natuurbehoud, het creëren van duurzame bronnen, bestuurlijke vraagstukken, ruimtelijke ordening, werkgelegenheid en innovatie. Het openbaar belang wordt vertegenwoordigd door de levering van drinkwater aan ruim 280.000 woningen en bedrijven in de provincie Groningen en in Tynaarlo (Drenthe). Waterbedrijf Groningen is samen met de gemeente Groningen voor 50% aandeelhouders in Warmtestad BV.
Beleidsrisico	Geen.

Martiniplaza BV	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap met Rechtspersoonlijkheid
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft het bevorderen van cultuur in brede zin en het aanbieden van een theater en een zalencomplex voor (top)sportactiviteiten, theatervoorstellingen, muziek, congressen en evenementen.
Relatie met programma	6. Cultuur 2. Economie en Werkgelegenheid
Deelnemende partijen	Gemeente Groningen is enig aandeelhouder.
Bestuurlijk belang	Wethouder van Keulen vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Het geplaatst en gestort aandelenkapitaal bedraagt 1.800 aandelen à duizend euro (1.799 gewone aandelen en 1 prioriteitsaandeel van 1 duizend euro nominaal), zijnde 1,8 miljoen euro. De gemeente Groningen bezit 100% van de aandelen. De boekwaarde van de aandelen op 31 december 2013 bedroeg 5,22 miljoen euro. Deze is in 2014 met 1,3 miljoen euro afgewaardeerd naar 3,92 miljoen euro. De gemeente heeft leningen verstrekt met een restschuld per 31 december 2014 van 12,96 miljoen euro. Daarnaast ontvangt Martiniplaza een jaarlijkse bijdrage in de kapitaallasten van 1,8 miljoen euro.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 is 3.772.000 euro en op 31 december 4.022.000 euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2018 was 11.358.000 euro en op 31 december 10.858.000 euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 250.000 euro.
Financiële risico's	<p>De verbouwingen van het pand nav de noodzaak tot ondersteuning van de functionaliteiten die in MartiniPlaza worden uitgevoerd, zijn begroot op 5,0 miljoen euro. Ze worden op basis van de huidige inzichten bekostigd door MartiniPlaza zelf. Daarin schuilen op dit moment twee risico's, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de aanpassingen aan de zuidelijke ringweg kunnen een negatief effect hebben op de core business waardoor MartiniPlaza niet in staat zal zijn deze kosten te dragen; - de overdracht van het pand van MartiniPlaza aan de gemeente brengt met zich mee dat de gemeente als verhuurder de kosten voor de verbouwing zal moeten dragen. <p>In de periode na 2022 zal moeten worden besloten over de toekomst van de Expohal en de Borgmanhal. Deze hallen zijn zeer verouderd, kennen fors achterstallig onderhoud en hebben geen functionaliteiten waardoor ze multi inzetbaar zijn. Draaijer+partners is gevraagd een oordeel te geven over de kosten van verbouwing c.q. nieuwbouw. Beide blijken even duur te zijn. Het gaat om een bedrag van circa 27,0 miljoen euro.</p>
Relevante beleidsinformatie	<p>Achterstallig Onderhoud gebouw Het wegwerken van het urgent achterstallig onderhoud waarvan in 2014 in eerste instantie 6,6 miljoen euro beschikbaar is gesteld, eindigt rond de zomer 2017. Voor het wegwerken van het overige vastgestelde achterstallig onderhoud is een bedrag van 5,4 miljoen euro beschikbaar gesteld. De periode waarover dit wordt aangewend is medio 2017 tot eind 2019.</p> <p>Functioneel onderhoud gebouw De plannen voor het verdere onderhoud en aanpassing van het gebouw en de omgeving voor de periode 2018-2022 zijn nader uitgewerkt. Het betreft ingrijpende aanpassingen aan de vergaderzalen, de scheiding van publieksstromen, het theater en de theaterfoyer en de horeca. De totale kosten bedragen circa 5,0 miljoen euro en worden door Martiniplaza zelf</p>

	<p>betaald.</p> <p>Definitieve rechtsvorm Het vervolgonderzoek naar de definitieve rechtsvorm voor Martiniplaza (BV, stichting dan wel project structuur) zal pas in 2018 worden afgerond nadat de discussie over het eigenaarschap van het vastgoed is afgehandeld.</p> <p>Eigenaarschap vastgoed Het vervolgonderzoek naar wie de eigenaar moet worden van het vastgoed is in gang gezet. De uitkomsten daarvan zullen in het najaar 2017 worden aangeboden. Doelstelling is overdracht van het pand aan de gemeente per 01.01.2018.</p> <p>Begroting Martiniplaza 2018 Deze begroting wordt in oktober vastgesteld in de aandeelhoudersvergadering. We verwachten een resultaat van 250 duizend euro.</p> <p>Plan 2030 In het plan voor de verdere ontwikkeling van Martiniplaza na 2022 is in ieder geval vastgesteld dat er een oplossing moet worden gevonden met betrekking tot de Expohal en de Borgmanhal. Deze hallen zijn zwaar verouderd en missen iedere functionaliteit. Uit onderzoeken van Draaijer+ partners is inmiddels duidelijk geworden dat verbouw even duur is als nieuwbouw. Indicatief bedrag daarvoor is 27 miljoen euro.</p>
Beleidsrisico	Geen.

Enexis Holding NV (netwerkbedrijf), Attero Holding NV (voorheen Essent Milieu) en Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (EPZ Borssele)	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap en Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Den Bosch
Doelstelling en openbaar belang	<p>Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.</p> <p>Het publieke belang van deze twee deelnemingen betreft het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water.</p>
Relatie met programma	2. Economie en werkgelegenheid
Deelnemende partijen	Van het totaal 2.000.000 aandelen bezit de gemeente Groningen 23.736 aandelen. Dit is 1,1868 %. Diverse gemeenten en provincies zijn aandeelhouder.
Bestuurlijk belang	Wethouder Van Keulen vertegenwoordigt gemeente in AvA Enexis Holding Wethouder Schroor vertegenwoordigt de Gemeente Groningen in de aandeelhoudersvergadering van CBL Vennootschap en Claim staat vennootschap.
Financieel belang	De gemeente Groningen heeft 1,1868% van de aandelen in Enexis.
	<p>Enexis Holding NV</p> <p>Het eigen vermogen op 1 januari 2018 wordt geschat op 3.704 miljoen euro en bedraagt op 31 december 2018 3.804 miljoen euro. Het resultaat over 2018 wordt geschat op 200 miljoen euro.</p>
Financiële risico's	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P)

	<p>rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).</p> <p>De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde ad € 6,2 miljoen te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.</p> <p>Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen. Gecombineerd met de achtergestelde status van de 'Vordering op Enexis vennootschap' die loopt tot september 2019, levert dit een laag risico op voor de aandeelhouders van Enexis Holding N.V.</p> <p>Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.</p>
Relevante beleidsinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Het publieke belang van deze drie deelnemingen betreft het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water. • Met de verkoop van de aandelen van Essent BV in 2009 is de Gemeente Groningen voor 1,18% direct aandeelhouder geworden van Enexis Holding N.V., Attero Holding N.V. (verkocht in 2014 aan Waterland), Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (verkocht in 2011), CBL Vennootschap BV, Claim Staat Vennootschap BV, Vordering op Enexis BV en Verkoop Vennootschap BV.
Beleidsrisico	Geen.
	<p><u>a. CBL Vennootschap B.V.</u></p> <p>Doelstelling:</p> <p>De functie van deze vennootschap is de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent ("Verkopende Aandeelhouders") te vertegenwoordigen als medebeheerder (naast RWE, Essent en Enexis) van het CBL Escrow Fonds en te fungeren als "doorgeefluik" voor betalingen in en uit het CBL Escrow Fonds (CBL: Cross Border Lease). Voor zover na beëindiging van alle CBL's en de betaling uit het CBL Escrow Fonds van de daarmee corresponderende voortijdige beëindigingvergoedingen nog geld overblijft in het CBL Escrow Fonds, wordt het resterende bedrag in de verhouding 50%-50% verdeeld tussen RWE en Verkopende Aandeelhouders.</p> <p>In 2017 heeft een agio uitkering plaatsgevonden van 622 duizend euro. Het eigen vermogen op 1 januari 2018 wordt geschat op 150 duizend euro. De vennootschap zal pas in 2019 kunnen worden geliquideerd, omdat zij partij is in een aantal juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten.</p>
	<p><u>b. Vordering Enexis B.V.</u></p> <p>Doelstelling:</p> <p>Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland werd Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf (later Enexis) enerzijds en een productie- en leveringsbedrijf (het deel dat verkocht is aan RWE) anderzijds. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd, waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen de geschatte fair market value. Omdat Enexis destijds over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen, is deze omgezet in een lening van Essent.</p>

	De vordering is vastgelegd in een lening-overeenkomst bestaande uit vier tranches, waarvan drie tranches (950 miljoen euro) reeds zijn afgelost. Het aandeel van de gemeente Groningen is 5,9 miljoen euro. Het resterende bedrag wordt in 2019 afgelost.
	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 wordt geschat op 15 duizend euro. Het vreemd vermogen wordt geschat op 362,5 duizend euro.
	<u>c. Verkoop vennootschap B.V.</u>
	<i>Doelstelling:</i> In het kader van de verkoop van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in het General Escrow Fonds wordt aangehouden. Buiten het bedrag dat in het General Escrow Fonds zal worden gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen. Het vermogen in het General Escrow Fonds was bij de oprichting van het fonds in 2009 800 miljoen euro. In 2017 is een uitkering geweest van 1,025 miljoen euro. Het eigen vermogen op 1 januari 2018 wordt geschat op 150 duizend euro.
	<u>d. CSV Amsterdam B.V.</u>
	<i>Doelstelling:</i> Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd, zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:
	a. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; b. namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); c. het geven van instructies aan de Escrow-agent voor wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrow-rekening naar aanleiding van de verkoop Attero is gestort.
	(Ad. b) In juni 2017 is een compromis bereikt tussen Waterland en de vennootschap voor een bedrag van 5,5 miljoen euro over de belastingclaims tot en met de periode waarin Attero integraal onderdeel, als Essent Milieu, uitmaakte van de Essent-organisatie. Het bedrag is betaald uit het Escrow fonds van 13,5 miljoen euro. Daarnaast is door Attero een bedrag betaald aan de vennootschap van 3,4 miljoen euro voor de (eventuele) belastingteruggaven over deze periode. Het bedrag is toegevoegd aan de overige reserves van de vennootschap.
	(Ad. c) Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is 8,035 miljoen euro. De Escrow-rekening wordt aangehouden bij de notaris. De verkopende aandeelhouders en Waterland zijn niet zonder meer gerechtigd tot het voornoemde bij een notaris in Escrow gestorte bedrag. De verkopende aandeelhouders en Waterland hebben enkel een voorwaardelijke aanspraak op dat bedrag. Zodra aan de in de Escrow overeenkomst opgenomen voorwaarden is voldaan, zal de notaris het desbetreffende bedrag betalen aan hetzij de CSV Amsterdam B.V. (ten gunste van de verkopende aandeelhouders van Attero), hetzij aan Waterland. Het in Escrow gestorte bedrag maakt geen onderdeel van de balans van CSV Amsterdam B.V.

	<p>Beleidsvoornemens: De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. Eventuele claims kunnen door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims van Waterland zal de Escrow-rekening kunnen worden opgeheven en het restant op deze rekening kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders.</p> <p>Financiën: Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van Waterland als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag van 13,5 miljoen euro op de Escrow-rekening. Momenteel is er een bedrag van 5,5 miljoen euro uitbetaald aan Waterland ten laste van de Escrow-rekening en is er een bedrag van 3,4 miljoen euro terugbetaald door Waterland in verband met belastingteruggave. De terugbetaling is niet verrekend met de Escrow, waardoor het risico nu is afgenomen tot een maximum van 10,1 miljoen euro (waarvan 5,5 miljoen euro gerealiseerd). In 2017 is een uitkering geweest ter grootte van 2,229 miljoen euro. Het eigen vermogen op 1 januari 2018 wordt geschat op 1 miljoen euro.</p>
	<p><u>e. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.</u> <i>Doelstelling:</i> Onderdeel van Essent was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteitsproductiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), onder andere eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta NV uit Zeeland heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE bij de rechter aangevochten. Er liepen zowel een kortgedingprocedure als bodemprocedure. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV ("PBE") had het 50% belang in EPZ bij Energy Resources Holding (ERH) ondergebracht.</p> <p>De vennootschap heeft op 30 september 2011 de aandelen in Energy Resources Holding B.V. en daarmee indirect de aandelen in Energy Resources Ventures B.V., Energy Resources B.V. en het 50% belang in EPZ geleverd aan RWE. Daarmee is een einde gekomen aan de primaire opdracht van Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V., zijnde het behartigen van dat 50%-belang in EPZ. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. zal als tijdelijke vennootschap de resterende rechten en verplichtingen afwikkelen, in het bijzonder die voortvloeien uit het convenant en het aanvullend convenant dat is overeengekomen met de Staat.</p> <p><i>Beleidsvoornemens:</i> <i>De thans voortdurende rechten en verplichtingen voortvloeiend uit het convenant en aanvullend convenant gelden voor een periode van acht jaar na ondertekening van de EPZ SPA (30 september 2011).</i></p>

NV Bank Nederlandse Gemeenten	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang is een bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De missie van de bank is duurzaam bij te dragen aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Relatie met programma	13. Algemene inkomsten en post onvoorzien

Deelnemende partijen	De gemeenten en provincies in Nederland. Gemeente Groningen bezit 0,59% van de aandelen.
Bestuurlijk belang	Wethouder Schroor is vertegenwoordiger van de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.
Financieel belang	Het belang bedraagt 329.199 aandelen à 2,50 euro. De boekwaarde bedraagt 823 duizend euro.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2016 is 4.163 miljoen euro en op 31 december 2016 is 4.486 miljoen euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2016 is 145.317 miljoen euro en op 31 december 2016 is 149.483 miljoen euro.
Financieel resultaat	Over 2016 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 369 miljoen (2015: EUR 226 miljoen). Gezien de aanhoudende onzekerheden doet de bank geen uitspraken over de toekomst
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	De missie van de bank is duurzaam bij te dragen aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Het openbaar belang is een bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Beleidsrisico	Het risico met betrekking tot de waardering van de aandelen is zeer klein. Mede onder invloed van de aanhoudende lage lange rente tarieven zal het renteresultaat in 2017 naar verwachting lager uitkomen dan in het recente verleden. Het resultaat zal in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.

Thermiek BV	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft het verrichten van re-integratieactiviteiten ten behoeve van personen met een achterstand op de arbeidsmarkt.
Relatie met programma	1. Werk en Inkomen.
Deelnemende partijen	Gemeente Groningen
Bestuurlijk belang	Gemeente Groningen is 100% aandeelhouder en Solveg Snippe, ambtenaar bij de gemeente Groningen is Statutair directeur.
Financieel belang	Het financieel belang van de gemeente bedraagt 1.800 aandelen à 10 euro. De boekwaarde bedraagt 18 duizend euro.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 is 49 duizend euro en op 31 december 49 duizend euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2018 is 22 duizend euro en op 31 december 22 duizend euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 0 euro.
Financiële risico's	Er zijn geen financiële risico's bekend.
Relevante beleidsinformatie	Het doel is re-integratie van personen met een achterstand op de arbeidsmarkt of arbeidsbeperking door een arbeidscontract. De werknemers worden gedetacheerd in de markt- en overheidssector. De doelgroep betreft mensen die voorheen vielen onder de wet sociale werkvoorziening, de wet werk en bijstand en de Participatiewet.
Beleidsrisico	Geen.

NV Groningen Airport Eelde	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft de mobiliteit en bereikbaarheid van Groningen door de lucht.

Deelnemende partijen	Gemeente Groningen bezit 26% van de aandelen.
Bestuurlijk belang	Wethouder Van Keulen vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering.
Financieel belang	Het opgevraagd en gestort aandelenkapitaal bedraagt 4,14 miljoen euro (9.200 aandelen). De Gemeente Groningen heeft hiervan 2.392 aandelen à 450 euro nominaal. De boekwaarde van de aandelen is 1 euro.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 is afhankelijk van nog te nemen besluiten bij de aandeelhouders. Het eigen vermogen op 1 januari 2016 was 13,1 miljoen euro en op 31 december 10,8 miljoen euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2016 was 3,4 miljoen euro en op 31 december 3,9 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het financieel resultaat over 2016 was 2,3 miljoen euro.
Financiële risico's	De benodigde investering in Groningen Airport Eelde is voor de komende 10 jaar berekend op € 46 miljoen. De provincies Drenthe en Groningen en de gemeente Tynaarlo hebben halverwege 2017 besloten financieel garant te willen staan voor een aandeel in deze investering, overeenkomstig de aandelenverhouding in Groningen Airport Eelde. Binnen de gemeente Groningen dient nog besluitvorming plaats te vinden over een bijdrage aan Groningen Airport Eelde.
Relevante beleidsinformatie	Het openbaar belang betreft de bereikbaarheid van Groningen door de lucht. Op dit moment loopt er een strategische verkenning naar de toekomst van Groningen Airport Eelde (GAE).
Beleidsrisico	De publieke aandeelhouders van Groningen Airport Eelde hebben eind 2016 een voorkeur uitgesproken voor het scenario 'Investeren - Toegangspoort voor het Noorden' als strategische ontwikkelrichting. In 2017 heeft nadere financiële, juridische en organisatorische uitwerking van dit voorkeursalternatief plaatsgevonden en zijn potentiële dekkingsbronnen (privaat en publiek) verkend. De benodigde investering in Groningen Airport Eelde is voor de komende 10 jaar berekend op € 46 miljoen. De provincies Drenthe en Groningen en de gemeente Tynaarlo hebben halverwege 2017 besloten financieel garant te willen staan voor een aandeel in deze investering, overeenkomstig de aandelenverhouding in Groningen Airport Eelde. Binnen de gemeente Groningen dient nog besluitvorming plaats te vinden over een bijdrage aan Groningen Airport Eelde.

Euroborg NV	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang van de Euroborg is de landmark in de ontwikkeling van het Europapark (Noordlease Stadion) en Sportpark Corpus den Hoorn (TsZC) met sportvoorzieningen voor betaald voetbal Groningen.
Relatie met programma	2. Economie en Werkgelegenheid 5. Sport en Bewegen
Deelnemende partijen	Gemeente Groningen bezit 100% van de aandelen
Bestuurlijk belang	Wethouder Van der Schaaf vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering
Financieel belang	Het geplaatst en gestort aandelenkapitaal bedraagt 48.000 aandelen van nominaal 1 euro, zijnde 48 duizend euro. De gemeente heeft een totaalbedrag aan annuïtaire leningen verstrekt van 19,3 miljoen euro voor het stadion. De restschuld hiervan bedraagt per 31 december 2016 15,4 miljoen euro. Daarnaast zal in 2017 de gemeentelijke lening voor het TsZC met een maximum van 4,93 miljoen euro tot stand komen.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 bedraagt naar verwachting 5,6 miljoen euro en op 31 december 6,1 miljoen euro. Het vreemd vermogen bedraagt op 1 januari 2018 20,3 miljoen euro en op 31 december 19,9 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot financieel resultaat over 2018 is 10 duizend euro.

Financiële risico's	In 2017 is besloten de oorspronkelijke stadionleningen voor de bouw van Euroborg te herzien. Door deze herziening van het leningenpakket is het debiteurenrisico voor gemeente van Euroborg NV verlaagd. Verder zal medio 2018 de exploitatie aanvangen van het TsZC.
Relevante beleidsinformatie	Het doel is om een Topsport-zorgcomplex aan de Laan Corpus den Hoorn te ontwikkelen, waarin het trainingscomplex van FC Groningen gehuisvest wordt, alsook Inter Psy en VNO-NCW. Inmiddels is via een raadsbesluit de financiering geregeld en is de bouw aangevangen. Het trainingscomplex moet onderdak bieden aan de jeugdteams van FC Groningen en medische voorzieningen aan alle topsportclubs in Groningen. Euroborg NV wordt de opdrachtgever en zal het gebouw gaan verhuren.
Beleidsrisico	Geen.

Community Network Noord-Nederland BV	
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Doelstelling is het aanleggen, onderhouden en exploiteren van een kabelnetwerk in Noord-Nederland.
Relatie met programma	2. Economie en Werkgelegenheid
Deelnemende partijen	De gemeente is sinds 2005 aandeelhouder van de BV, de andere aandeelhouder is de stichting Administratiekantoor, die certificaten van aandelen beheert namens RUG, HH, UMCG en stichting Gerrit. CNNN BV is 100% eigenaar van dochtermaatschappij CNG BV, die de exploitatie van het glasvezelnetwerk in Groningen uitvoert.
Bestuurlijk belang	Wethouder Schroor vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering
Financieel belang	Het maatschappelijk kapitaal bedraagt 2,475 miljoen euro en het geplaatst kapitaal 1,238 miljoen euro, bestaande uit 125 aandelen A van 8,9 duizend nominaal (gemeente Groningen 83 aandelen A) en 125 aandelen B van 1 duizend nominaal, die in het bezit zijn van Administratiekantoor CANN. De aandeelhouders A hebben een goedkeuringsrecht ter zake specifiek genoemde besluiten van de directie en ter zake van de winstbestemming. De gemeente Groningen heeft de aandelen als financiële vaste activa gewaardeerd op 1,19 miljoen euro.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2018 is 2,560 miljoen euro en op 31 december 2.817 miljoen euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2018 is 35 duizend euro en op 31 december 20 duizend euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 150 duizend euro.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	In 2016 heeft Community Network Noord-Nederland (CANN) de aandelen van het failliete TCN/SIG overgenomen. Hiermee is gemeente Groningen op dit moment de enige A-aandeelhouder. We kijken in overleg met de certificaathouders CANN of er interesse is voor andere (overheids) partijen om ook A-aandelen in bezit te krijgen. Het onderzoek naar de mogelijkheden om het glasvezelnetwerk van de gemeente Groningen, maar mogelijk ook dat van de RUG, onder te brengen bij CANN wordt in 2017 afgerond en indien hier vervolgens positief over wordt besloten geëffectueerd. Als besloten wordt tot overname van de glasvezelnetwerken van de gemeente Groningen en RUG, zoals aangegeven bij ontwikkelingen, zal dit een substantiële wijziging van het vermogen betekenen.
Beleidsrisico	Geen.

WarmteStad BV	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft een zelfstandig warmtebedrijf dat zorgt voor duurzame warmte en/of koude voor de stad op een verantwoorde wijze en daarmee wezenlijk bijdraagt aan een energieneutraal Groningen in 2035.
Relatie met programma	2. Economie en Werkgelegenheid.
Deelnemende partijen	Gemeente Groningen en Waterbedrijf Groningen, ieder voor 50%.
Bestuurlijk belang	De concerndirecteur Ruimte is vertegenwoordiger van de gemeente in de aandeelhoudersvergadering. Gezien de ontwikkelfase waarin WarmteStad zich bevindt, zeker met de totstandkoming van Geothermie en Warmtenet Noordwest, en betrokkenheid van veel publieke stakeholders, is er voor deze fase een stuurgroep ingesteld met bestuurders van het Waterbedrijf Groningen en Gasunie New Energy onder voorzitterschap van de wethouder Duurzaamheid en waarvan ook de wethouder Ruimte en Wonen lid is.
Financieel belang	Het financieel belang bedraagt 100 aandelen à 10 euro, totaal 1 duizend euro. Daarnaast is er een gemeentelijk rekening-courant aan de BV (kredietfaciliteit) van 750 duizend euro bij aanvang van WarmteStad.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2017 is 5,4 miljoen euro en op 31 december 2017 12,7 miljoen euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2017 is 1,5 miljoen euro en op 31 december 5,5 miljoen euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat 2017 bedraagt -700 duizend euro (negatief).
Financiële risico's	<p>WarmteStad geeft met Geothermie en Warmtenet Noordwest uitvoering aan het grootste energieproject dat op dit moment binnen de stad speelt. In totaal betreft het een investering van bijna 60 miljoen euro. In juni 2017 heeft de gemeenteraad, net als de Raad van Commissarissen van het Waterbedrijf Groningen, 7 miljoen euro eigen vermogen beschikbaar gesteld aan WarmteStad. Tevens heeft de Provincie Groningen een achtergestelde lening van 2 miljoen ter beschikking gesteld, welke tzt via een agiostorting, door de gemeente te beschikking wordt aan warmtestad.</p> <p>Op 31 mei 2017 heeft de raad, met de nota 'Vervolgfinanciering WarmteStad', een overbruggingskrediet beschikbaar gesteld voor dit project van 3.058.000 euro tot dat de externe financiering beschikbaar is. Met de nota 'Vervolgfinanciering WarmteStad' is tevens 2 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het WKO-programma van WarmteStad. Met beide bedragen kon de aankoop van de NDEA-bronnen door WarmteStad worden uitgevoerd en kunnen nieuwe aansluitingen gerealiseerd worden op WKO Europapark. Om alle investeringen in het WKO-programma van WarmteStad te financieren is voorzien dat in de periode 2018 – 2021 de beide aandeelhouders ieder nog 1.875.000 euro financieren.</p> <p>Het karakter van WarmteStad, waarbij de kosten sterk voor de baat uitlopen, en de financiële omvang rechtvaardigen een risicoafdekking. Onder andere de leveringsverplichting uit Warmtewet maakt dat de aandeelhouders verantwoordelijkheid dragen in geval WarmteStad in de problemen komt. Opgemerkt moet worden dat het risicoprofiel op WKO's daarbij beduidend kleiner is dan van Geothermie en Warmtenet Noordwest. In juni 2017 is bij de kapitaalverstrekking aan WarmteStad voor Geothermie en Warmtenet Noordwest, besloten het weerstandsvermogen te versterken met 1.3 miljoen euro, voor 1 miljoen euro gedekt uit de hiervoor in de begroting 2016 beschikbaar gestelde extra beleidsmiddelen en voor 300.000 euro uit het programma Groningen geeft Energie, jaarschijf 2016. Daarbij is rekenschap gegeven van drie risico's: 1. Geothermische bron functioneert niet 2.</p>

	Onderneming presteert financieel minder dan de prognose 3. Faillissement. Als gevolg van de gemeentelijke leningen aan WarmteStad in het kader van de nota 'Vervolfinanciering Warmtestad' (mei 2017) is het benodigde weerstandsvermogen vastgesteld op 726.000 euro te dekken uit de Algemene Egalisatiereserve.
Relevante beleidsinformatie	<p>Het openbaar belang betreft een zelfstandig warmtebedrijf dat zorgt voor duurzame warmte en/of koude voor de stad op een verantwoorde wijze en daarmee wezenlijk bijdraagt aan een energieneutraal Groningen in 2035. Het financieel belang bedraagt 100 aandelen à 10 euro, totaal 1 duizend euro. Daarnaast is er een gemeentelijk rekening-courant aan de BV (kredietfaciliteit) van 750 duizend euro. Tevens is besloten voor 7 miljoen euro kapitaal te verstrekken en 2 miljoen euro van de Provincie, via de gemeente ten behoeve van de realisatie van Geothermie Noord West aan WarmteStad. Tevens is er een overbruggingskrediet beschikbaar gesteld voor dit project van 3.058.000 euro.</p> <p>Voor de aankoop van de WKO bronnen van NDEA en realiseren van nieuwe aansluitingen op deze WKO's en WKO Europapark is 2 miljoen euro beschikbaar gesteld. Om alle investeringen in het WKO-programma van WarmteStad te financieren is voorzien dat in de periode 2018 – 2021 de beide aandeelhouders ieder nog 1.875.000 euro financieren.</p>
Beleidsrisico	WarmteStad is een essentiële schakel in het bereiken van onze doelstellingen op gebied van energietransitie. WarmteStad is een nieuw bedrijf waar de kosten sterk voor de baat uitgaan en dus financieel afhankelijk is van haar aandeelhouders. Daarentegen is WarmteStad een nutsonderneming, nagenoeg gevrijwaard van economische conjunctuur, met een robuuste hoeveelheid klanten en daarmee dito inkomstenstroom. Voor nutsbedrijven gelden in algemene zin grote initiële investeringen met relatief lange terugverdiertijden. Dit overziend hebben wij destijds besloten een warmtebedrijf op te zetten samen met het Waterbedrijf Groningen. Naar aanleiding van het Sodm rapport 'staat van de sector geothermie' vinden er gesprekken plaats over standpuntbepaling ten aanzien van de koers van het project.

GEMM CV en GEMM BV (Grond Exploitatie Maatschappij Meerstad)	
Rechtsvorm	Commanditaire vennootschap en besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang is de realisatie van een woonwijk en bedrijventerrein aan de oostkant van Groningen.
Relatie met programma	8.Wonen 2.Economie en Werkgelegenheid
Bestuurlijk belang	De gemeente is 100% aandeelhouder van de GEMM CV en zorgt voor de financiering. Het aandelenkapitaal van de gemeente Groningen bedraagt 500 duizend euro.
Financieel belang	Het aandelenkapitaal van de gemeente bedraagt 500 duizend euro. Daarnaast heeft de gemeente 203 miljoen euro langlopende leningen (er is per 31 december 2016 72 miljoen euro teruggegaan naar de gemeente).
Vermogen	Het eigen vermogen van de CV is op 1 januari 2018 en per 31 december: 500 duizend euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2018 is 260 miljoen euro en op 31 december 265 miljoen euro. Het eigen vermogen van de BV is op 1 januari 2018: 8,3 duizend euro en per 31 december 2018 8,8 duizend euro.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt 575 euro.

Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	Het doel van de CV en BV is de realisatie van een woonwijk en bedrijventerrein aan de oostkant van Groningen. De gemeente Groningen is 100% aandeelhouder.
Beleidsrisico	Meerstad is nog steeds een risicovol project (onder andere onzekere woningafzet, boekwaarde).

NV Groninger Monumentenfonds	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	<p>Het publieke belang voor de gemeente Groningen is: De doelstelling van het Groninger Monumentenfonds is het beheer, aankopen, restaureren en herbestemmen van monumentaal vastgoed in de provincie Groningen.</p> <p>Het publieke belang voor de gemeente Groningen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Door het wegvallen van de ISV-middelen waarmee gemeente uitvoering gaf aan het monumentenbeleid, dient het GMF die taak op zich te nemen waarop gemeente mede regievoering heeft op herbestemming van het monument; 2. Gemeente kan gemeentelijk monumentaal bezit conform doelstellingen van het GMF afstoten en herbestemmen; 3. GMF wil in het aardbevingsdossier de bepalende monumenten beschermen en verstevigen.
Relatie met programma	8. Wonen
Deelnemende partijen	Waterschap Noorderzijlvest, TCN-SIG, de gemeente Veendam, Stichting Libau, Stichting Groninger Kerken en Jan Menze van Diepen Stichting
Bestuurlijk belang	Wethouder Van der Schaaf vertegenwoordigt de gemeente in de aandeelhoudersvergadering
Financieel belang	De gemeente bezit 570 (33%) van de 1.760 aandelen: boekwaarde 457 duizend euro. Daarnaast heeft de gemeente Groningen een converteerbare achtergestelde lening verstrekt van 1 miljoen euro. Hier tegenover staat een bestemmingsreserve van 932 duizend euro.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2016 is 1,6 miljoen euro bedragen en op 31 december 1,6 miljoen euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2016 is 323 duizend euro en op 31 december 253 duizend euro.
Financieel resultaat	Het financieel resultaat over 2016 is 9,4 duizend euro.
Financiële risico's	Vanwege de relatief lage liquiditeit van het fonds bestaat het risico dat doelstellingen op het gebied van herbestemming van monumenten mogelijk onder druk komen te staan.
Relevante beleidsinformatie	Het Groninger Monumentenfonds waarborgt door middel van een gezonde exploitatie het behoud van monumentaal erfgoed in Groningen stad en provincie. In een gezamenlijke aanpak met provincie, gemeenten en de private sector worden aanwezige kennis en financiële middelen op het terrein van de monumentenzorg gebundeld. De gemeente Groningen heeft 33% van de aandelen in haar bezit. Momenteel wordt een voorstel over de schaalvergroting van het GMF aan college en raad opgesteld welke in november 2017 behandeld zou kunnen worden in de raad. In november 2017 volgt een raadsvoorstel over de toekomst van het GMF. Vooruitlopend op dit voorstel is in september 2017 een besluit genomen over "Pomphues" (behelst het toevoegen van een extra object aan de

	portefeuille van het GMF).
Beleidsrisico	Vanwege de relatief lage liquiditeit van het fonds bestaat het risico dat doelstellingen op het gebied van herbestemming van monumenten mogelijk onder druk komen te staan.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Sociaal Fonds Groningen	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft de maatschappelijke belangenbehartiging van medewerkers van de gemeente Groningen, hun gezinnen en gepensioneerden.
Relatie met programma	14. Algemene Ondersteuning
Deelnemende partijen	Gemeente Groningen
Bestuurlijk belang	De wethouder P&O (Van Keulen), een raadslid (Van Gijlswijk) en 2 afgevaardigden namens de vakbond hebben zitting in het bestuur van de stichting.
Financieel belang	Financieel belang: de bijdrage in 2017 is 23 duizend euro.
Vermogen	Het eigen geschat vermogen op 1 januari 2018 is bijna 254 duizend euro. Het eigen geschat vermogen op 31 december 2018 bedraagt eveneens bijna 254 duizend euro. De stichting heeft geen vreemd vermogen *). *) De stichting stelt geen begroting op. De ingevulde bedragen zijn gelijk aan het eigen vermogen op 31-12-2016.
Financieel resultaat	Het laatst bekende resultaat is over het jaar 2016, toen bedroeg het resultaat 13 duizend euro.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	Het openbaar belang betreft de maatschappelijke belangenbehartiging van medewerkers van de gemeente Groningen, hun gezinnen en gepensioneerden.
Beleidsrisico	Geen.

Stichting SIG te Groningen	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	De gemeente Groningen heeft de Stichting SIG opgericht met als doel het beheren en ontwikkelen van bedrijfsgebouwen. De stichting beheert de aandelen van de SIG Real Estate BV.
Relatie met programma	2. Economie en Werkgelegenheid
Deelnemende partijen	Gemeente Groningen
Bestuurlijk belang	De heer J. Haks, is enig bestuurder.
Financieel belang	De vorderingen op de TCN-groep zijn ingediend bij de curator. Het boedeltekort is echter zo groot dat gezien de achtergestelde aard van de gemeentelijke vorderingen, de gemeente hier waarschijnlijk niets meer van terug krijgt. Daarom zijn de vorderingen in 2013 afgeboekt.
Vermogen	De jaarrekening 2011 is in 2013 opgesteld. De stichting heeft geen vermogen. In 2013 heeft de financiële afwikkeling plaatsgevonden.
Financieel resultaat	Het begroot resultaat over 2018 bedraagt nihil.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	Het doel van de stichting is het bevorderen van industrie, handel, nijverheid, ambacht en andere dienstverlening in of in de omgeving van Groningen. De stichting kan ter realisering van de doelstelling deelnemen in ondernemingen. Door het faillissement van TCN/SIG is de stichting niet meer actief. Opheffing is in afwachting van de afwikkeling van het faillissement door de curator. Na

	afwikkeling wordt de stichting opgeheven.
Beleidsrisico	Geen.

Stichting Ondernemerstrefpunt	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang hangt samen met de doelstelling om het overleg tussen organisaties en instellingen in het onderwijs, het bedrijfsleven en de lokale overheid te bevorderen, waardoor het onderwijs en de behoeftes van het bedrijfsleven beter op elkaar worden afgestemd, zowel in de stad als in de regio.
Relatie met programma	Economie en Werkgelegenheid.
Deelnemende partijen	<p>Vanuit het Onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Christelijke Scholengemeenschap Groningen (CSG) (VO) • Openbaar Onderwijsgroep Groningen (O2G2) (VO) • De Bolster • Alfa College (MBO) • Noorderpoortcollege (MBO) • Gomarus College (VO) • Menso Alting College (MBO) • Unipartners (WO) • Samenwerking met (HBO) studieverenigingen HVM Actis, HSV en KIC <p>Vanuit het bedrijfsleven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vereniging Bedrijvenpark Zuidoost (VBZO) • Vereniging Bedrijvenpark Noordoost (VBNO) • Vereniging Bedrijvenpark Groningen West (VBGW) • Groningen City Club GCC • MKB Noord • VNO-NCW • Kamer van Koophandel • Gemeente Groningen. • Provincie Groningen
Bestuurlijk belang	De teamleider van de afdeling Economische Zaken van onze gemeente is lid van het bestuur van de stichting OTP.
Financieel belang	Financieel belang: jaarlijks 80 duizend euro als gemeentelijke bijdrage uit G-Kwadraat.
Vermogen	Het eigen vermogen op 1 januari 2016 is 180 duizend euro en op 31 december 214 duizend euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2016 is 91 duizend euro en op 31 december 48 duizend euro.
Financieel resultaat	Het financieel resultaat over 2016 bedraagt 34,5 duizend euro.
Financiële risico's	Geen.
Relevante beleidsinformatie	De stichting heeft tot doel om het contact tussen organisaties en instellingen in het onderwijs, het bedrijfsleven en de lokale overheid te bevorderen, waardoor het onderwijs en de behoeftes van het bedrijfsleven beter op elkaar worden afgestemd.
Beleidsrisico	Geen.

Stichting WeerWerk Groningen	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Groningen
Doelstelling en openbaar belang	Het openbaar belang betreft het aanbieden van re-integratievoorzieningen aan personen omschreven in de Wet Werk en Bijstand, de Re-integratieverordening van de gemeente Groningen, evenals in de bij deze verordening behorende uitvoeringsbesluiten, en voorts het verrichten van al wat tot het vorenstaande bevorderlijk kan zijn of daarmee verband houdt. De stichting tracht de doelstellingen te bereiken onder meer door het aanbieden van een dienstverband aan hiervoor bedoelde personen op basis van door de gemeente Groningen vast te stellen arbeidsvoorwaarden, zoals het detacheren van werknemers bij werkgevers, zowel in de markt- als in de collectieve sector.
Relatie met programma	1. Werk en Inkomen
Deelnemende partijen	Gemeente Groningen is enig deelnemer.
Bestuurlijk belang	Statutair worden de bestuurders benoemd door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen.
Financieel belang	Het financieel belang valt samen met de vergoeding die de gemeente Groningen aan de stichting verstrekt voor de loon-en overige personeelskosten van de personen die een dienstverband zijn aangegaan met de stichting. In 2016 was hiermee een bedrag van 882 duizend euro gemoeid.
Vermogen	De meest recente vermogenscijfers stammen uit 2016. Het eigen vermogen op 1 januari 2016 was 297 duizend euro en bedroeg op 31 december 2016 40 duizend euro. Het vreemd vermogen op 1 januari 2016 was 144 duizend euro en op 31 december 2016 259 duizend euro.
Financieel resultaat	Het verwacht resultaat over 2018 bedraagt nihil.
Financiële risico's	Geen
Relevante beleidsinformatie	Het doel is het aanbieden van re-integratievoorzieningen aan personen die onder de doelgroep van de WWB vielen. Deze zogeheten 'gesubsidieerde arbeid' is inmiddels afgebouwd (raadsbesluit 30 november 2011). Op dit moment is er een nog een aantal seniorenbanen dat de komende jaren verder terugloopt. Van nieuwe instroom is geen sprake meer. Verder zijn er nog een tweetal medewerkers in dienst vanuit het 200banenplan. In een later stadium (na 2019) is besluitvorming nodig over hoe verder te gaan met het stichtingsmodel.
Beleidsrisico	Geen.

Bijlage 2 Gemeenschappelijke Regeling ARCG

- Algemene informatie ARCG;
- Jaarrekening 2016 ARCG;

1. Algemene informatie Gemeenschappelijke Regeling ARCG

Beschrijving

Doelstelling ARCG – Wat wilden we bereiken in 2016?

De ARCG is een gemeenschappelijke regeling (GR) van acht Groninger gemeenten.

De deelnemende gemeenten zijn Bedum, Grootegast, Haren, Leek, Marum, Ten Boer, Zuidhorn en Groningen. Het gezamenlijke doel is om de inzameling en verwerking van afvalstromen waar mogelijk gemeenschappelijk te organiseren. Wij definiëren afvalstromen als alle stromen van stoffen waarvan de houder zich, met het oog op verwijdering daarvan, ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

De ARCG heeft met twee van de gemeenten (Bedum en Ten Boer) een aparte overeenkomst voor de inzameling van het huisvuil. Deze taak heeft de ARCG vervolgens opgedragen aan Stadsbeheer van de gemeente Groningen.

Bij de uitvoering van onze werkzaamheden stellen we milieuzorg en duurzaamheid voorop. Wij willen dat het afval dat vrijkomt op de meest hoogwaardige wijze weer wordt hergebruikt en focussen op het terugwinnen van grondstoffen. Dit kan tot gevolg hebben dat we voor een bepaald verwijderingssysteem of -techniek kiezen die (vooralsnog) verbonden is met hogere directe kosten maar beter past in onze visie. Op deze wijze geven we invulling aan de gewenste voorbeeldfunctie en realiseren we onze milieudoelstellingen. De naleving van milieuvergunningen en wettelijke regels zien wij als minimum standaard. Wij spannen ons in om onze prestaties continue te verbeteren en emissies te reduceren. Daarom is er een milieu- en kwaliteitszorgsysteem geïmplementeerd en onderhouden op basis van de ISO 14001 norm. Participatie vinden we een belangrijke thema. Dat betekent dat we zoeken naar mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden op basis van afval gerelateerde werkzaamheden.

Wij hadden de verwachting dat het volume huishoudelijke afval dat in 2016 over de weegbrug zou gaan zou dalen. Deels door het feit dat de afvalverwerkingscontracten met SOZOG en SANOG op 1 juli 2016 zijn geëindigd. Wij verwachtten verder dat er meer zou worden nagescheiden in de scheidingsfabriek van Attero Groningen, onder andere omdat het nu ook mogelijk is om drankenkartons in Groningen na te scheiden. Verder wilden we de formele verantwoordelijkheid voor afvalstort Woldjerspoor overdragen aan de provincie Groningen nu de eindafdek van Woldjerspoor is afgerond.

Wat hebben we in 2016 gedaan?

Omvang van afvalstromen

In 2016 is bij de ARCG 123.062 ton afval over de weegbrug gegaan. Dat is 27.220 ton minder dan in 2015 en 1.955 meer ton dan begroot. Een van de redenen voor de daling is dat de ARCG vanaf 1 juli 2016 geen huishoudelijk afval meer ontvangt van Sanog en Sozog. Verder is de afgelopen jaren steeds minder huishoudelijk afval aangevoerd, maar als gevolg van herstel van de economie heeft deze trend zich niet doorgezet.

De afname voor het volume bedrijfsafval komt in 2016 door een daling van de hoeveelheid bedrijfsafval die wordt aangeleverd door Sozog en Sanog. Het gaat om 120 ton minder dan in 2015. De hoeveelheid aangeleverd door de ARCG is zelfs licht gestegen ten opzicht van 2015.

Burgers en kleine bedrijven brengen hun grof afval naar het afvalbrengstation. Daar is 10.430 ton aan grofvuil, bouw- en sloopafval, KGA, houtafval, puin en ijzer aangevoerd. Een toename van 630 ton ten opzichte van 2015. In 2016 hebben 49.825 bezoekers gebruik gemaakt van het afvalbrengstation, een toename van 2.125 ten opzichte van 2015. De toename is mede het gevolg van het stoppen met de inzameling van grofvuil in de gemeente Groningen en de verbetering in de economische situatie. Het aangeboden grofvuil wordt op het afvalbrengstation zoveel mogelijk bij de bron gescheiden. De gescheiden deelstromen worden maximaal ingezet voor hergebruik.

Nascheiding van kunststofverpakkingen en drankenkartons

Kunststofverpakkingen en drankenkartons worden in de scheidingsfabriek van Attero in Groningen nagescheiden. Wij krijgen een vergoeding van Attero voor de vermeden verwerkingskosten, Attero krijgt een vergoeding van ons voor de nascheiding en verdere verwerking van de kunststoffen en drankenkartons, per saldo heeft dit geen effect op de balans en ook voor de exploitatie is dit effect bijna nihil.

Wij zien dat steeds meer kunststof uit het afval wordt gehaald in de nascheidingsfabriek. In 2010 is 3.660 ton kunststof uit het afval gehaald, in 2013 8.600 ton en in 2016 11.110 ton. Dit is een stijging van 9,5 kg per inwoner in 2010 naar 27,3 kg per inwoner in 2016.

Een soortgelijke stijging geldt ook voor drankenkartons. In 2015 werden 380 ton aan drankenkartons nagescheiden, in 2016 was dat 1.290 ton, dat is 5,0 kg per inwoner.

Beëindiging afvalverwerkingsovereenkomsten met SOZOG en SANOG

Op 1 juli beëindigden de afvalverwerkingsovereenkomsten met SOZOG en SANOG. In de eerste paar weken na 1 juli is er een aantal malen alsnog afval van SOZOG gemeenten aangeboden. Dit afval hebben we moeten weigeren. Na 1 juli zijn alle financiële relaties afgewikkeld.

We blijven contact houden met de collega's van SOZOG en SANOG om voorkomende ontwikkelingen in gezamenlijkheid te bespreken.

Zonnepark op Woldjerspoor

Groenleven BV heeft de ARCG benaderd met het verzoek om een zonnepark te ontwikkelen op het voormalige stort Woldjerspoor. Het stort staat op het ARCG-terrein en is onderdeel van het bezit van de ARCG. Dit initiatief biedt een prachtige kans om duurzame energie op te wekken op een stort met weinig andere mogelijkheden voor multifunctionele gebruik. Om het zonnepark te kunnen exploiteren heeft Groenleven een SDE subsidie toegezegd gekregen. Het is de intentie om 60.000 panel te plaatsen bovenop het stort met een opwekkingscapaciteit van ongeveer 18 MWh per jaar. Groenleven wil een erfpachtovereenkomst aangaan voor 16 jaar met de mogelijkheid om het twee maal met 5 jaar te verlengen.

Er zijn 5 hoofdpartijen betrokken bij het initiatief.

De ARCG:	Grondeigenaar
Zonnepark Nederland B.V.:	Exploitatiemaatschappij voor zonneparken en aanvrager van de SDE subsidie.
Groenleven:	Initiatiefnemer en partij die, in opdracht van Zonnepark Nederland, de zonnepark daadwerkelijk zal bouwen.
Provincie Groningen:	Bevoegd gezag voor de eeuwigdurend nazorg voor het beheer en onderhoud van het stort Woldjerspoor.
Grontmij BRP Stainkoeln:	Tot 2025 verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het stort, in opdracht van de provincie Groningen.

Dit is het eerste initiatief in Nederland om een zonnepark te bouwen op een gesloten stort. Dat geeft de ARCG een primeur maar betekent ook dat oplossingen moeten worden bedacht voor een aantal ingewikkelde vraagstukken rondom ondernemen op een stort.

Alle punten van aandacht zijn geborgd in een aantal overeenkomsten, onder andere een erfpachtovereenkomst tussen Zonnepark Nederland en de ARCG en een aparte overeenkomst gericht op de nazorg tussen de provincie Groningen en Zonnepark Nederland. Trip advocaten heeft een second opinion gegeven op de overeenkomst tussen Zonnepark Nederland en de ARCG, de Landsadvocaat heeft dat gedaan voor de overeenkomst tussen de provincie Groningen en Zonnepark Nederland.

Risicoanalyse positie ARCG

We hebben een inventarisatie en analyse gemaakt van de risico's die relevant zijn voor de ARCG in de komende jaren. Dat zijn de financiële en niet-financiële risico's die een wezenlijk effect kunnen hebben op de continuïteit van de bedrijfsvoering. De geïdentificeerde risico's zijn vertaald in beheersmaatregelen en we hebben bepaald welke weerstandscapaciteit voldoende is om de risico's op te vangen, in paragraaf 3.1 gaan we hier verder op. We hebben geconcludeerd dat het reserveniveau met 400 duizend euro kon worden verlaagd.

Herziene overeenkomst gebruik weegbrug ARCG

Attero maakt gebruik van de weegbrug van de ARCG voor het wegen van afvalstromen voordat ze de scheidingsfabriek ingaan en het wegen van de stromen die uit de scheidingsfabriek komen. Deze gegevens zijn essentieel om te bepalen welke stromen in welke volumes zijn nagescheiden en om de omvang van de rekeningen te bepalen.

Beide partijen waren gehouden aan afspraken rondom het gebruik van de weegbrug die van kracht waren tot 1 januari 2016. We hebben nu nieuwe afspraken gemaakt die gunstiger zijn voor de ARCG. Deze afspraken gelden tot en met 2021.

Opzeggen afvalverwerkingsovereenkomst tussen ARCG en VAM

In 2016 waren twee overeenkomsten voor de verwerking van restafval door Attero van toepassing.

- Een overeenkomst tussen ARCG en Vagron gedateerd 27 juni 2003. Deze loopt tot en met 31 december 2021.
- Een overeenkomst tussen ARCG en VAM gedateerd 27 juni 1996. De werking van bijna alle bepalingen zijn opgeschort toen de overeenkomst tussen ARCG en Vagron, gedateerd 27 juni 2003, werd getekend. Deze bepalingen kunnen weer in werking treden als Vagron zijn verplichtingen tegen ARCG niet naleeft. Het contract is in 2016 opgezegd met in achtname van de opzegtermijn van 5 jaar zodat het per 1 juli 2021 afloopt.

Verhuur deel ARCG terrein aan gemeente Groningen

De gemeente Groningen heeft het verzoek gedaan om een perceel van 400 m² op het ARCG terrein te huren voor de bouw van een loods. De ARCG heeft dit perceel beschikbaar gesteld. Er zijn in 2016 nog geen baten verkregen uit de verhuur van dit perceel.

Kwaliteitssysteem

Wij streven naar een voortdurende verlaging van de milieubelasting. Regelmatige evaluatie en herziening van het milieu- en kwaliteitsbeleid zijn vaste onderdelen van de bedrijfsvoering. Om de milieukwaliteit te waarborgen is onze kwaliteitssysteem ISO gecertificeerd. In 2016 zijn diverse interne audits uitgevoerd en is in oktober 2016 de directe beoordeling gehouden.

In januari 2017 is de externe audit uitgevoerd en naar aanleiding daarvan is het certificaat verlengd.

Alle onderdelen van de ARCG zijn in 2014 onder het Veiligheid Checklist Aannemers (VCA) systeem gebracht.

Alle niet gecertificeerde medewerkers hebben een opleiding gevolgd.

Vooruitblik

Wij zien een aantal relevante ontwikkelingen voor 2017. Het volume afval dat over de weegbrug gaat zal redelijk stabiel zijn. Wij verwachten dat er meer kunststof en drankenkartons zullen worden nagescheiden in de scheidingsfabriek. Wij verwachten dat er begonnen zal worden met de bouw van een zonnepark op het voormalige stort Woldjerspoor. Verder gaan we ervan uit dat de formele overdracht van Woldjerspoor aan de provincie in 2017 zal worden afgerond. We zullen in gesprek gaan met Stainkoeln over onze formele relatie tot elkaar en hoe zich dat verhoudt tot het huidige publieke private samenwerkingsverband.

Algemene gegevens verbonden partij	
Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling ARCG
Bedrijfssector	Afvalverwerking
Vestigingsplaats	Groningen
Verbonden partij sinds	1986
Website	https://milieudienst.groningen.nl/arcg
Belang gemeente Groningen	Het openbaar belang betreft het op milieu-hygiënisch verantwoorde wijze verwerken van (afval)stoffen afkomstig uit de gemeenten in de regio, het bevorderen van overheidsinvloed op de sturing van afvalstoffen en het ketenbeheer en mogelijke andere milieu- en reinigingstaken. De kosten van de ARCG worden gedragen door de 8 deelnemende gemeenten.

Financieel overzicht		
(EUR)	2016	2015
Totaal activa	6.247.000	4.183.000
Eigen vermogen	1.019.000	1.577.000
Vreemd vermogen	5.228.000	2.606.000
Solvabiliteitsratio	16,31%	37,70%
Inkomsten	22.494.000	23.596.000
Resultaat	0 ¹	158.000

Bedrijfsspecifieke kerncijfers 2016	
Afvalstrommen	123.062 ton
Nascheiding van kunststofverpakkingen en drankenkartons	11.110 ton

Dagelijks- en Algemeen Bestuur ARCG					
Aard van de functie	Naam	Beloning	Dienstverband	Aanvang dienstverband	Einde dienstverband
lid Dagelijks bestuur	J. van Keulen	onbezoldigd	0,01	juni 2014	

¹ Vanaf 2016 wordt het tarief per ton (grof) huishoudelijk afval welke door de gemeenten dient te worden afgedragen op basis van nacalculatie vastgesteld. Hiermee wordt beoogd dat de gemeenschappelijke regeling kostenneutraal (gaat) werken. Om deze wijziging in de manier van tarief- en resultaatbepaling te realiseren heeft in 2016 eveneens een wijziging in de betreffende artikelen van de gemeenschappelijke regeling plaatsgevonden, welke door de leden van het algemeen- en dagelijks bestuur goedgekeurd is. In lijn met voorgaande is het resultaat over 2016 derhalve nihil.

lid Dagelijks bestuur	M. Seip	onbezoldigd	0,01	mrt 2016	
lid Algemeen bestuur	A. v.d. Nadort	onbezoldigd	0,01	juni 2010	
lid Algemeen bestuur	M. de Haan	onbezoldigd	0,01	okt 2008	
lid Algemeen bestuur	H. Bakker	onbezoldigd	0,01	juni 2014	
lid Algemeen bestuur	J. W. v.d. Kolk	onbezoldigd	0,01	juni 2014	
lid Algemeen bestuur	M. Sloot	onbezoldigd	0,01	juni 2014	
lid Algemeen bestuur	R. Honnef	onbezoldigd	0,01	juni 2014	juni 2016
lid Algemeen bestuur	J. Vos	onbezoldigd	0,01	okt 2008	
lid Algemeen bestuur	C.T. Dekker	onbezoldigd	0,01	okt 2016	
lid Algemeen bestuur	M. Kortbeek	onbezoldigd	0,01	juni 2008	mrt 2016

2. Jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling ARCG

Als bijlage toevoegen.

Bijlage 3 Gemeenschappelijke Regeling OV-Bureau

- Algemene informatie OV-Bureau
- Jaarrekening 2016;
- Notitie risicomanagement en weerstandsvermogen 2016 – 2019.

1. Algemene informatie Gemeenschappelijke Regeling OV-Bureau

Beschrijving

Wat doet het OV-bureau?

Het OV-bureau organiseert namens de provincies Groningen en Drenthe en gemeente Groningen voor inwoners en bezoekers doelmatig openbaar vervoer (per bus). Een team van ruim 20 mensen, verdeeld over vier clusters, organiseert dit openbaar vervoer proactief vanuit professionele maatschappelijke betrokkenheid, binnen een bestuurlijke context. Elk van de vier clusters draagt vanuit de projecten en taken bij aan de realisatie van de doelstellingen zoals die per jaar geformuleerd worden in de begroting.

Onze kernwaarden zijn:

- betrokkenheid en passie
- integraal denken en werken
- het verschil maken
- verbinden en samenwerken

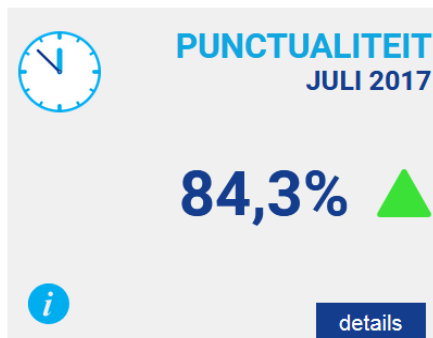
Onze kernkwaliteiten zijn:

- expertise (kennis/kunde)
- gedrevenheid (enthousiasme)
- grensverleggend (durf, lef, visionair, creatief)
- resultaatgericht
- klantgericht
- samenwerken met 'buiten'

Het OV-bureau wordt gefinancierd vanuit de door de provincies Groningen en Drenthe ontvangen DuVV gelden (Decentralisatie uitkering Verkeer en Vervoer), voorheen BDU gelden Verkeer en Vervoer. Naast deze subsidiestromen ontvangt het OV-bureau bij alle acht vervoersconcessies de reizigersopbrengsten. Het saldo van de subsidiestromen, de reizigersopbrengsten en de exploitatielasten worden jaarlijks geëgaliseerd met de vooruit ontvangen DuVV gelden, ofwel de overgebleven BDU/DuVV gelden uit voorgaande jaren. De vooruit ontvangen DuVV gelden worden getypeerd als niet bestede middelen van uitkeringen van een Nederlands overheidsorgaan met een specifiek bestedingsdoel. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen dergelijke middelen onder de overlopende passiva verantwoord te worden. Daarmee is het inzichtelijk dat het hier gaat om vreemd vermogen met een terugbetalings-plicht, ingeval de middelen niet of onjuist worden besteed.

Algemene gegevens verbonden partij	
Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling OV-bureau
Bedrijfssector	Openbaar Vervoer
Vestigingsplaats	Assen
Verbonden partij sinds	April 2005
Website	http://ovbureau.nl/
Belang gemeente Groningen	Het openbaar belang van het OV-bureau is het vormgeven van het openbaar vervoer en het aansturen van de vervoerders in het openbaar vervoer. De gemeente is als deelnemer voor 21% risicodragend in het OV-bureau. De provincies Groningen en Drenthe zijn dit voor respectievelijk 44% en 35%. De gemeente Groningen draagt geen jaarlijkse deelnemersbijdrage af aan het OV-bureau voor de uitvoering van het OV. Wel draagt de gemeente bij aan de exploitatiekosten van het OV-Bureau als organisatie.

Financieel overzicht		
(EUR)	2016	2015
Totaal activa	17.939.933	15.696.319
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	17.939.933	15.696.319
Solvabiliteitsratio	0%	0%
Inkomsten	113.349.924	117.282.292
Resultaat	7.272.000	4.681.046

Dagelijks- en Algemeen Bestuur ARCG				
Naam	Functie(s)	Totale bezoldiging	Duur dienstverband in 2016 (in dagen)	Omvang van het dienstverband in 2016 (fte)
Henk Brink	DB/AB-lid	Geen bezoldiging	366	< 0,03
Eelco Eikenaar	AB-lid	Geen bezoldiging	366	< 0,01
Fleur Gräper	DB/AB-lid	Geen bezoldiging	366	< 0,03
Joost van Keulen	AB-lid	Geen bezoldiging	366	< 0,01
Paul de Rook	DB/AB-lid	Geen bezoldiging	366	< 0,03
Roeland van der Schaaf	AB-lid	Geen bezoldiging	366	< 0,01
Tjisse Stelpstra	AB-lid	Geen bezoldiging	366	< 0,01
Ard van der Tuuk	AB-lid	Geen bezoldiging	100	< 0,01
Cees Bijl	AB-lid	Geen bezoldiging	221	< 0,01
Patrick Brouns	AB-lid	Geen bezoldiging	366	< 0,01

2. Jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke OV-bureau

3. Notitie risicomanagement en weerstandsvermogen 2016 – 2019.

Als bijlage toevoegen.

Bijlage 4 Gemeenschappelijke Thermiek BV

- Algemene informatie Thermiek BV
- Jaarrekening 2016;

1. Algemene informatie Thermiek BV

Beschrijving

Wat doet Thermiek BV?

Thermiek biedt (tijdelijk) werk aan mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt door ze, aan de hand van reïntegratieplannen, te plaatsen op ontwikkelplekken bij iederz. Zo worden ze in staat gesteld door middel van scholing en werkervaring een passende werkkring te krijgen. In nauwe samenwerking met iederz voeren we trajecten uit.

Het doel is re-integratie van personen met een achterstand op de arbeidsmarkt of arbeidsbeperking door een arbeidscontract. De werknemers worden gedetacheerd in de markt- en overheidssector. De doelgroep betreft mensen die voorheen vielen onder de WSW, WWB en Participatiewet.

Wat hebben we in 2016 gedaan?

Werknemers uit verschillende doelgroepen die in dienst zijn en komen van Thermiek B.V. worden gedetacheerd met als doel een arbeidsplaats te realiseren bij externe werkgevers of in een beschutte werkomgeving.

Het aantal dienstverbanden is bij de start van 2016 43 medewerkers. Aan het einde van 2016 zijn er nog 30 werknemers in dienst. Hiervan hebben 29 werknemers een tijdelijk dienstverband

In het jaar 2016 is het aantal werknemers van de doelgroep (Begeleid Werken) afgenomen.

Daarnaast zijn de overige doelgroepen (Nieuw Beschut en WAJONG) gedurende 2016 in aantal toegenomen. Door de invoering van de participatiewet is de instroom van nieuwe werknemers uit de doelgroep BW sterk teruggevallen. Bij de Sociale Werkvoorziening is geen nieuwe instroom meer van geïndiceerde mensen, die een advies Begeleid Werken hebben gekregen. Uiteindelijk zullen er daarom vanuit deze doelgroep geen nieuwe werknemers meer in dienst treden bij Thermiek BV.

Voor het komende jaar wordt voorzien dat de doelgroep BW verder wordt gereduseerd tot nihil.

Er zijn echter wel nieuwe doelgroepen ontstaan door de Participatiewet waarvoor Thermiek een bijdrage kan leveren. Uit de nieuwe doelgroep participatie worden vanaf 2016 nieuwe werknemers in tijdelijke dienst genomen. De eerste doelgroep die in dienst kan komen zijn werknemers met een Loonkostensubsidie die een beschutte werkomgeving nodig zijn. De tweede groep zijn Wajongeren die in aanmerking kunnen komen voor een tijdelijk dienstverband wanneer zij de indicatie Nieuw Beschut van UWV krijgen toegekend.

Thermiek kan voor deze tweede groep werknemers een beroep doen op loondispensatie.

Investerings zijn bij Thermiek B.V. niet aan de orde, omdat Thermiek B.V. alles betreft van andere partijen. De financiële positie van Thermiek B.V. blijft ook in het komende jaar gewaarborgd omdat Gemeente Groningen

garant staat voor eventuele verliezen.

Algemene gegevens verbonden partij	
Naam verbonden partij	Thermiek BV
Bedrijfssector	Werk en Inkomen
Vestigingsplaats	Groningen
Verbonden partij sinds	1998
Website	http://groningen.nl/
Belang gemeente Groningen	Het openbaar belang betreft het verrichten van reïntegratieactiviteiten ten behoeve van personen met een achterstand op de arbeidsmarkt. Gemeente Groningen is 100% aandeelhouder en Pieter Nammensma, ambtenaar bij de gemeente Groningen is Statutair directeur. Het financieel belang van de gemeente bedraagt 1.800 aandelen à 10 euro. De boekwaarde bedraagt 18 duizend euro.

Financieel overzicht		
(EUR)	2016	2015
Totaal activa	50.425	179.755
Eigen vermogen	28.691	64.409
Vreemd vermogen	21.734	115.346
Opbrengst	0	0
Resultaat	(35.718)	28.366

Aandeelhouder	
	%
Gemeente Groningen	100

Dagelijks bestuur		
	Functie	Dienstverband
Solveg Snippe	Algemeen Directeur	1/1/2017 -

2. Jaarrekening 2016 Thermiek BV

Als bijlage toevoegen.